

Гончаров Є.Є., Ефендієва С.М., Гаврильєва К.Г.

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава

ЗНАЧИМІСТЬ СТАНОВЛЕННЯ САМОКОНТРОЛЮ ТА САМОРЕГУЛЯЦІЇ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАННЯ

Здобутки майбутньої професійної діяльності залежать від уміння суб'єкта навчання самостійно організувати власну траєкторію навчання. Одним із значущих механізмів, який сприяє досягненню якісних результатів у навчанні є уміння критично оцінювати власну траєкторію навчання, знаходити пробіли, проводити аналіз причин їх виникнення і вносити корективи. Самоконтроль – усвідомлена регуляція людиною своєї поведінки та діяльності для забезпечення відповідності їх результатів поставленим цілям, вимогам, нормам, правилам тощо [4, с. 296]. Вищезазначене висуває проблему формування вмінь самоконтролю і саморегуляції навчальної діяльності у здобувачів вищої освіти медичних ЗВО України.

Проблему підходів до самоконтролю та саморегуляції досліджували своїх працях У. А. Баран [2], М. В. Гриньова [1], Ю. А. Деркач [2], О. В. Малихін [3] та інші.

Під умінням самоорганізації й самоконтролю навчальної діяльності Малихін О. В. розуміє «здатність суб'єкта учіння раціонально організувати й поетапно здійснювати свою навчальну діяльність, виконувати контроль і корекцію її ходу й результатів на всіх етапах реалізації в різних умовах з метою підвищення ефективності свого учіння й здійснення самостійної навчальної діяльності, а також удосконалення процесу її організації на основі свідомого застосування накопичених знань, навичок, досвіду» [3 с. 166]. Навчальний самоконтроль пов'язаний із засвоєнням змісту предмету. Самоконтроль в контексті специфіки конкретної навчальної дисципліни має бути пов'язаний із умінням порівнювати результати власної траєкторії навчання із визначеними еталонами та, на основі повторного відтворення операцій у заданій логічній послідовності, знаходити пробіли і проводити аналіз причин їх виникнення для подальшої вчасної корекції. Під час виникнення різних шляхів раціонального вибору способу здійснення своєї навчальної діяльності і усунення суб'єктивних труднощів для досягнення поставлених цілей потрібно задіяти засоби саморегуляції. Саморегуляція – це багатогранне психолого-педагогічне утворення, що розглядається як процес і результат навчальної діяльності, якій притаманна специфічна структура і

технологія організації, що забезпечує оволодіння учнями процедурами цілісного процесу саморегуляції [1]. Механізми саморегуляції являються по суті програмами, які формуються на підґрунті досвіду, отриманого у процесі навчання, дають змогу здобувачу вищої освіти перетворити навчальні операції на навички та здійснювати їх послідовність автоматично, самостійно обираючи шлях вирішення завдань, що постають перед ним.

Одним із дидактичних засобів, що можуть забезпечити перехід готових цілей, поставлених перед здобувачами вищої освіти у внутрішні цілі з подальшим осмисленим виконанням програми дій може бути технологічна карта тематичного плану проведення практичного заняття (семінару).

Викладач планує проведення практичного заняття (семінару) на основі технологічної карти як складової навчальної програми. Запропонована в таблиці 1 форма технологічної карти передбачає розширений, порівняно зі стандартним зразком, спектр інформації, необхідної для оптимізації та активізації роботи викладача.

Таблиця 1

Технологічна карта тематичного плану проведення практичного заняття

Назва модуля	Обсяг годин	Назва теми практичного заняття	Обсяг годин	Навчально-методична література
	Кількість годин, передбачених на вивчення модуля	Вказується конкретизована тема практичного заняття (семінару). Формулюються завдання, передбачені темою. Визначаються методи, які будуть задіяні у ході проведення практичного заняття (семінару). Складається глосарій до теми.	Кількість годин, передбачених на вивчення конкретизованої теми	Перелік навчально-методичного забезпечення, необхідного для проведення заняття

		При викладанні іноземної мови вказуються передбачені види мовленнєвої діяльності.		
--	--	---	--	--

Здобувачам вищої освіти пропонується надавати в електронному вигляді варіант технологічної карти навчальної програми з метою усвідомлення ними цілей навчання на кожному етапі вивчення фахової дисципліни.

Становлення механізмів самоконтролю та саморегуляції сприяє здатності студента оцінювати обсяг опрацьованого ним навчального матеріалу, визначати, які саме проблеми виникають у процесі виконання навчальних завдань та раціонально використовувати консультації викладача стосовно шляхів їх подолання.

Література

1. Гриньова М. В. Саморегуляція. Полтава: АСМІ, 2006. 264с.
2. Деркач Ю. Я., Баран У.А. Самоконтроль у навчанні англійської мови в учнів початкової школи з використанням комп'ютерного тестування. *Молодий вчений*. 2018. №9 (2). URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_9\(2\)__28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_9(2)__28) (дата звернення 30.08.22).
3. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретикометодологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307с.
4. Український педагогічний словник / [авт.- уклад. Гончаренко С.]. К.: Либідь, 1997. 373с.